

Chú thích hệ đồ vật và hệ footage video thuộc trưng bày *Mỗi Tuần Trăng Vỡ Mặt*

I. Cụm *Minh Dĩ Ký*

* Bà đọc cho nghe: footage hình ảnh khi lấy trên youtube từ những đoạn quảng cáo Sony Walkman thập niên 80.

II. Cụm *Tầm Lan*

* *Theo Những Người Săn Lan Rừng*

Footage từ bộ phim nổi tiếng *Platoon* của Oliver Stone (1986). Một cảnh lướt qua cánh rừng nhấp nhóang lay động bởi ánh sáng Hỏa Châu (một loại pháo sáng thường được sử dụng trong chiến tranh quân sự).

* *Môđun nhôm đúc (Cây Đập Đá Có Tự Bao Giờ)*

Cơ bản là một dạng đồ phế liệu chiến tranh, xuất phát từ ống Hỏa Châu nói trên. Thường ở dạng một ống nhôm đúc, có đường kính 8–9 cm và dài 18–20 cm. Ống tròn này gồm 4 miếng nhôm ghép lại, khi nổ sẽ bung ra và văng xuống đất. Một miếng nhôm đúc này rời ra và được người dân sau này nhặt về và trở thành một công cụ phổ biến để làm cây đập đá (phục vụ giải khát). Dần dà, nó trở nên ngày càng phổ biến đến mức điển hình cho một cây đập đá. Nó phổ biến đến mức nhiều người sau này không còn quan tâm nhiều đến xuất xứ của vật dụng này mà chỉ chú ý đến công năng của một vật đập đá. Sau, để đáp ứng cung cầu, người ta đã sản xuất những cây đập đá mới dựa y nguyên mẫu nhưng với chất lượng kém hơn về độ tinh xảo và chính xác của tỷ lệ cũng như đường cua góc cạnh.

Khoảng 10 năm trước, khi ngày càng bắt đầu lan tràn thị hiếu chơi hàng quán đồ chiến tranh, đồ bao cấp, giá của những cây đập đá nhôm đúc nguyên bản thời chiến rất đắt. Sau này, khi ngày càng nhiều phiên bản sản xuất mới với các chất liệu như nhôm thứ cấp, gang, inox... thì giá của những cây đập đá nguyên bản đang ở mức 230.000 – 300.000 đồng. Loại nhôm thứ cấp đúc mới là 150.000 – 160.000 đồng. Loại inox dày là 70.000 – 80.000 đồng. Loại inox mỏng là 50.000 – 60.000 đồng. Loại gang đúc là 30.000 – 40.000 đồng. Bây giờ chúng ta đều có thể dễ dàng mua những loại trên ở Shopee.

III. Cụm *Lễ Tế Thần Ti Vi*

1. *Mr. Walkman* được lấy cảm hứng từ chiến dịch quảng cáo của máy nghe nhạc Sony Walkman từng làm mưa làm gió trên thị trường vào thập niên 80 và 90.

2. Video có hai người đàn ông đã già đi bộ:

a. Ông già 80 tuổi người phương Tây luôn đi bộ với tốc độ khá nhanh và đều xuất hiện ở Hà Nội vào các năm 1995 và 1997 trong chuyến công tác quan trọng quay trở lại Việt Nam với tư cách là một nhân vật danh dự của Ngân Hàng Thế Giới (ông đã giữ chức vụ Giám đốc Ngân Hàng Thế Giới nhiệm kỳ 1968–1981). Thập niên 60, chúng ta biết đến một người đàn ông khác là Robert McNamara, Bộ trưởng Quốc Phòng Hoa Kỳ, nhưng tại Hà Nội, vào năm 1995 ông đã là một ông già 80 tuổi.

b. Một ông già khác cũng chừng 80 tuổi người Việt đi bộ với tốc độ chậm bước qua sa bàn (mô hình Việt Nam hình chữ S có các tiểu cảnh). Việc đi lại trên sa bàn này là một nghi thức hàng ngày mà ông làm nó tựa như công án. Ông có nói đến chuỗi hành động và tin rằng nghi thức này được lặp lại sẽ đến một ngày Bắc Nam không còn chiến tranh. Ông là chủ soái Đạo Dừa Nguyễn Thành Nam, được gọi là Cậu Hai.

2. *Lục Bản Mộc / Laptop trên thùng carton*

a. *Lục Bản Mộc*: Footage ghi lại cảnh họ hàng bà con xóm giềng tham gia giúp đỡ để làm lễ tang cho người rừng Hồ Văn Lang vào năm 2021. Video có đoạn người ta trở 6 tấm ván gỗ về để chuẩn bị công đoạn đóng quan tài.

b. *Laptop trên thùng carton* là cảnh một buổi xem chung giữa người rừng Hồ Văn Lang, người anh em ruột Hồ Văn Chi và các anh em bà con hàng xóm một bộ phim tài liệu về người rừng Hồ Văn Lang do Alvaro Cerezo sản xuất.

3. Thiên Lý Nhãn - Thuận Phong Nhĩ:

Đoạn video do Alvaro Cerezo quay lại cảnh Hồ Văn Lang đi máy bay lần đầu tiên với nhiều hoang mang. Mỗi lần ngó xuống qua cửa sổ máy bay là một chuyển cảnh dưới “hạ giới” có một thứ hơi giống người nháy như con troi troi di chuyển trên địa hình thiên nhiên. Đây thực ra là góc nhìn từ trên thiên đình của hai vị thần là Thiên Lý Nhãn (mắt nhìn xuyên vạn dặm) và Thuận Phong Nhĩ (tai nghe thấy vạn dặm) trong phim Tây Du Ký. Khi thấy một chấn động lớn, Ngọc Hoàng sai hai vị thần này xem dưới hạ giới xảy ra điều gì. Họ tâu rằng, vừa có một con Thạch Hào được sinh ra từ một hòn đá thiêng nứt vỡ.

4. Hội Thao Trong Nhà

Sử dụng 9 giây footage trong bộ phim hài nổi tiếng *Forrest Gump* (1994) của đạo diễn Robert Zemeckis. Cảnh hai vận động viên thi đấu bóng bàn đại diện cho hai cường quốc trong một diễn biến ngoại giao then chốt, dựa trên câu chuyện lịch sử có thật vào năm 1972 tại Bắc Kinh. Trước đó, tại Giải vô địch bóng bàn thế giới năm 1971 diễn ra tại Nagoya (Nhật Bản), tình cờ đội Trung Quốc và Mỹ gặp nhau. Với tinh thần thể thao, mặc dù ở hai cường quốc đang luôn căng thẳng và hăm hè nhau, các vận động viên vẫn thân thiện và dành những lời hứa hẹn có ngày tái ngộ. Henry Kissinger cùng một số chính khách của ông đã nắm được cơ hội này để xúc tiến ngay một cuộc viếng thăm của các vận động viên bóng bàn Mỹ tới Bắc Kinh khi phía Mao Trạch Đông cũng bật đèn xanh cơ hội ngoại giao này. Sự việc diễn ra suôn sẻ và ngay sau đó là cuộc gặp thượng đỉnh giữa Tổng Thống Nixon với Mao Trạch Đông và Chu Ân Lai. Một trong những nội dung quan trọng của cuộc họp thượng đỉnh là những vấn đề liên quan đến chiến tranh Việt Nam. Hiệu ứng nhanh chóng của nó là tỷ lệ Trung Quốc giảm viện trợ quân sự cho Bắc Việt Nam cực nghiêm trọng, so với những gói viện trợ khổng lồ những năm trước đó. Để rồi cuối năm đó, Mỹ tự tin oanh tạc B52 trong chiến dịch LineBacker II với tuyên bố sẽ cho Bắc Việt Nam trở về thời Kỳ Đồ Đá (*Back to the Stone Age*). Sau đó, hai bên ngồi vào bàn đàm phán dẫn đến Hiệp định Paris 1972.

IV. CỤM LÁ NGỦ THẬT MÊ SAY

Điều khá đặc biệt xảy ra ở mùa trao giải Nobel 1973 ở hạng mục Nobel Hòa Bình. Nó lại được chia đều cho hai nhân vật là Henry Kissinger (Mỹ) và Lê Đức Thọ (Việt Nam). Hai nhân vật chủ chốt trên bàn đàm phán dẫn đến Hiệp định Paris được ký kết.

Tất cả những nhân vật nhận giải Nobel đều được vinh danh và lưu một ảnh chân dung của họ ở hệ thống này. Nhưng Lê Đức Thọ từ chối nhận giải nên trên giao diện của hệ thống giữa bao nhiêu chân dung của những người được vinh danh nổi bật lên trên tất cả là một biểu tượng bông lá (có thể là bông lúa hoặc nguyệt quế). Nó trở nên độc đáo và rất dễ đi vào tâm trí của mọi người bởi tương quan thị giác.